

REVISTA „GLASUL BUCOVINEI” LA 20 DE ANI DE LA APARIȚIE

RODICA IAȚENCU

Die Zeitschrift „Glasul Bucovinei“ zum 20jährigen Bestandsjubiläum

(Zusammenfassung)*

Mit der Unterstützung der Rumänischen Kulturstiftung und der Czernowitzer Intellektuellen erscheint seit 1994 die Zeitschrift „Glasul Bucovinei“ [Stimme der Bukowina] als eine „Vierteljahrszeitschrift für Geschichte und Kultur“, unter der Leitung einer Gruppe von Wissenschaftlern aus Czernowitz, Jassy, Bukarest, Kronstadt, Temeswar, Chișinău und Suczawa. Die Chef-Redakteurin ist Alexandrina Cernov, Ehrenmitglied der Rumänischen Akademie. Die Zeitschrift hat als Hauptziel die „Wiederherstellung der historischen Wahrheit“, um das Nationalbewusstsein wach zu halten und die Tradition zu bewahren („Glasul Bucovinei“ ist keine neue Bezeichnung – eine Zeitung mit dem gleichen Namen wurde 1918 in Czernowitz gegründet). Mit grosser Verfügbarkeit für den „Begriff der Aktualität“, der für eine Publikation mehr als notwendig ist, hat die Zeitschrift ihr historisches und kulturelles Profil durch den folgenden Rubriken skizziert: *Bucovina – procese istorice și sociale* [Die Bukowina – geschichtliche und gesellschaftliche Prozesse]; *Personalități istorice și culturale* [Historische und kulturelle Persönlichkeiten]; *Teorie, critică și istorie literară* [Literaturtheorie, -kritik und -geschichte]; *Probleme de lingvistică* [Linguistikprobleme]; *Poezie. Proză* [Dichtung. Prosa]; *Arhiva Bucovinei* [Archiv der Bukowina]; *Artă, etnografie, folclor* [Kunst, Ethnographie, Folklore]; *Aniversări cernăuțene* [Czernowitzer Jahrestage]; *Dialoguri cu bucovinenii* [Dialoge mit den Bukowinern]; *Cercetări socio-lingvistice* [Sozial-linguistische Forschungen]; *Memorii* [Memoiren]; *Restituiri* [Rückerstattungen]; *Traduceri* [Übertragungen]; *Cronica vieții cernăuțene* [Bericht über das Czernowitzer Leben]; *Cărți. Reviste* [Bücher. Zeitschriften].

Die Zeitschrift „Glasul Bucovinei“ veröffentlicht Beiträge auch in anderen Rubriken, die nicht ständig sind, aber verschiedene Themen behandeln: *Artă, folclor, etnografie (Folclor bucovinean)* [Kunst, Folklore, Ethnographie (Bukowiner Folklore)]; *Cercetări socio-lingvistice (Probleme de lingvistică)* [Sozial-linguistische Forschungen (Linguistikprobleme)]; *Din istoria neamului* [Aus der Volksgeschichte]; *Pagini de istorie bisericească* [Aus der Geschichte des Kirchenwesens]; *Români din afara României* [Die Rumänen ausserhalb Rumäniens]; *Din istoria muzicii românești* [Aus der Geschichte der rumänischen Musik]; *Literatura română în școală* [Die rumänische Literatur in der Schule]; *Reflecții pedagogice* [Pädagogische Überlegungen]; *Cronica limbii române* [Bericht über die rumänische Sprache]; *Călători străini despre Bucovina*

* Traducere: Ștefănița-Mihaela Ungureanu.

[Ausländische Reisenden berichten über die Bukowina]; *Opinia istoricului* [Meinung des Historikers]; *Scriptori în cotidian* [Schriftsteller der Gegenwart]; *Poezie, proză* [Dichtung. Prosa]; *Dimensiuni spirituale* [Geistige Dimensionen]; *Itinerare artistice* [Künstlerische Leitfäden]; *Eseuri* [Essays]; *Cărți. Reviste. Conferințe* [Bücher. Zeitschriften. Tagungen]; *Cartea Bucovinei* [Buch der Bukowina]; *Eveniment* [Ereignis]; *Traduceri* [Übertragungen]; *Documente* [Dokumentar]; *Noi apariții editoriale nord-bucovinene* [Neuveröffentlichungen aus der Nordbukowina]; *Aniversări cernăuțene* [Czernowitzer Jahrestage]; *Evocări* [Nachrufe]; *Restituiri* [Rückerstattungen]; *Memorii* [Memoiren]; *In memoriam*; *In honorem*.

Einige Nummer der Zeitschrift „Glasul Bucovinei“ sind einigen besonderen Ereignissen gewidmet: *Løvendal – Hundertjähriges Jubiläum* (Nr. 4/1997), *Eminesciana – 2000. Dichtung. Prosa* (Nr. 2/2000); *Das „Ciprian Porumbescu“ – Jahr* (Nr. 3–4/2003), rumänische Literatur der Gegenwart (Nr. 4/2005), 150 Jahre seit der Geburt des Historikers Dimitrie Onciul (Nr. 3/2006), 600 Jahre seit der ersten urkundlichen Erwähnung der Stadt Czernowitz (Nr. 3/2008), *Bukowiner Persönlichkeiten. Der Akademiker Radu Grigorovici – 100 Jahre seit seiner Geburt* (Nr. 2/2012); *Eudoxiu Hurmuzaki und seine Epoche – Eudoxiu Hurmuzaki Zweihundertjahrfeier* (Nr. 1–4/2013). Die Nummer 1–4 der Zeitschrift „Glasul Bucovinei“ sind ihrem 10jährigen Bestandsjubiläum gewidmet.

Im Jahre 2013 sind die Nummer 1–4 in einem einzigen Band, mit der Unterstützung Seiner Eminenz Pimen, des Erzbischofs von Suczawa und Radautz erschienen.

Im Laufe der letzten 20 Jahre hat die Zeitschrift „Glasul Bucovinei“ Studien und Artikel über die vergangene und gegenwärtige Geschichte der Bukowina veröffentlicht und sich dadurch einen verdienten Platz unter den bedeutenden Publikationen der heutigen Historiographie verschafft.

Schlüsselwörter und -ausdrücke: die Bukowina, die Zeitschrift „Glasul Bucovinei“, Geschichte, Kultur, Persönlichkeiten.

Cu sprijinul Fundației Culturale Române și prin grija intelectualilor cernăuțeni apare, din anul 1994, publicația „Glasul Bucovinei”¹, concepută ca o „revistă trimestrială de istorie și cultură”, condusă de un colectiv de oameni de știință din Cernăuți, Iași, București, Brașov, Timișoara, Chișinău și Suceava²,

¹ Revista a fost lansată în 15 mai 1994, la București, la Fundația Culturală Română (astăzi Institutul Cultural Român), în prezența președintelui Fundației, acad. Augustin Buzura și a istoricului, criticului literar și editorului Zigu Ornea.

² Din colegiul de redacție al primului număr al revistei „Glasul Bucovinei” au făcut parte: prof. dr. Petru Ciobanu (Brașov), prof. dr. Mihai Iordachi (Suceava), prof. dr. Ștefan Munteanu (Timișoara), prof. dr. Ion Popescu-Sireteanu (Iași), acad. Vladimir Trebici (București), prof. dr. D. Vatamaniuc (București); redacția: prof. dr. Alexandrina Cernov (redactor-șef), Vasile Tărățeanu (redactor-șef adjunct), Ștefan Hostiuc, Ilie Luceac. De-a lungul timpului s-au înregistrat modificări în componența conducerii revistei, așa încât ultimele numere apărute (1–4/2013) sunt coordonate de: prof. dr. Alexandrina Cernov, m. o. al Academiei Române (redactor-șef); prof. univ. dr. Ilie Luceac (redactor-șef adjunct), drd. Marin Gherman, Vasile Tărățeanu, m. o. al Academiei Române (redacția); prof. univ. dr. Mircea Anghelescu (București), acad. Gheorghe Chivu (București), Ștefan Hostiuc (Cernăuți), lector univ. dr. Harieta Mareci (Suceava), conf. univ. dr. Florin Pintescu (Suceava), prof. univ. dr. Ion Popescu-Sireteanu (Iași), prof. univ. dr. Ștefan Purici (Suceava), prof. univ. dr. Adrian Dinu Rachieru (Timișoara), Arcadie Suceveanu (Chișinău), dr. Constantin Ungureanu (Chișinău), Dimitrie Vatamaniuc, m. o. al Academiei Române (redacție).

coordonat de redactorul-șef Alexandrina Cernov, membru de onoare al Academiei Române³. Publicația, călăuzită de ideea cunoașterii „istoriei Bucovinei și a perspectivei ei”, își propune, după cum aflăm din articolul-program „*Glasul Bucovinei*” la început de drum, „recuperarea adevărului istoric”, „revalorificarea istoriei culturii românești din teritoriul fostei Bucovine”, prin prezentarea unor studii referitoare la „cronologia istorică și politică, activitatea partidelor politice, mărturiile istorice, aspecte de viață spirituală, religioasă, dicționare bibliografice, portretele reprezentanților științei și culturii românești din Bucovina, memorialistică, demografie, creație literară, artă, etnografie și folclor”⁴.

Hotărârea editării unei reviste științifice românești, „riguros argumentate”, care să „recupereze tot ceea ce ține de istorie și cultură românească în Bucovina, inclusiv studii referitoare la actualitate”, a fost luată în contextul mișcării de renaștere națională a românilor din Regiunea Cernăuți. Aceasta a parcurs mai multe etape, care au debutat cu fondarea Societății pentru Cultura Românească „Mihai Eminescu” din Regiunea Cernăuți (mai 1989) și apariția primului ziar românesc independent, „Plai românesc”. Memoriul Societății pentru Cultura Românească „Mihai Eminescu” (1990) și Programul de dezvoltare națională a românilor din Regiunea Cernăuți, votat la primul congres al românilor din Cernăuți (7 iunie 1992) au sistematizat doleanțele intelectualității românești privitoare la „necesitatea deschiderii unui Centru de Românologie, a asigurării unei activități editoriale și a editării unor reviste științifice și de cultură, organizarea unor simpozioane științifice în problemele de istorie și cultură a românilor, în demografie etc. [...], cercetarea istoriei românilor din Bucovina”⁵.

³ Alexandrina Cernov s-a născut în 24 noiembrie 1943. A absolvit Facultatea de Filologie din Cernăuți, specialitatea limba și literatura rusă. Din anul 1971 este profesor la Universitatea din Cernăuți – Catedra de Filologie Română și Clasică, predând cursuri de teoria literaturii, istoria literaturii vechi românești, teoria traducerii și stilistică a limbii române, lingvistică și stilistică comparată. În paralel cu activitatea didactică, desfășoară o bogată activitate științifică și publicistică, semnând studii de literatură comparată și traduceri, dintre care amintim: *Nușici și Caragiale. Studiu comparativ tipologic* (1964); *Studiu comparativ al baladelor românești și ucrainene despre crotopirea turcilor și tătarilor* (1966); *Ion Druță și Anton Pavlovici Cehov* (1982); *Traduceri din opera lui Ion Druță în limba ucraineană* (1974); *Noi traduceri din Mihai Eminescu* (1975); *Observații asupra problemelor de traducere* (1988). În scopul promovării învățământului în limba română în spațiul ucrainean, a publicat manuale școlare și universitare. Începând cu anul 1989, alături de alți intelectuali români, s-a implicat în acțiuni de apărare a culturii române în nordul Bucovinei, publicând studii de sociologie în care analizează situația românilor din Ucraina. A fost, în perioada 1991–1994, președinta Societății „Mihai Eminescu”. A lucrat, în calitate de expert OSCE, la programul Comisariatului general pentru apărarea drepturilor minorităților naționale în Europa și monitorizarea situației minorităților naționale din Ucraina. Este redactor-șef al publicației „Glasul Bucovinei” și director al Editurii „Alexandru cel Bun” (Cernăuți). Cf. Dorina N. Rusu, *Membrii Academiei Române. Dicționar. 1866/2003*, ediția a III-a, revăzută și adăugită cu un Cuvânt-înainte de academician Eugen Simion, președintele Academiei Române, București, Editura Enciclopedică, Editura Academiei Române, 2003, p. 181.

⁴ Alexandrina Cernov, „*Glasul Bucovinei*” la început de drum, în „Glasul Bucovinei”. Revistă trimestrială de istorie și cultură (în continuare se va cita GB), Cernăuți – București, anul I, nr. 1, 1994, p. 5.

⁵ Idem, „*Glasul Bucovinei*” – o mărturie și o prezentă a culturii românești, în GB, anul XI, nr. 1–2, 2004, p. 1.

Recunoscând în „recuperarea adevărului istoric” un demers necesar pentru a menține trează conștiința de neam, continuând mesajul unei tradiții („Glasul Bucovinei” nu este o denumire nouă – un ziar cu acest nume a fost fondat la Cernăuți în anul 1918) și manifestând disponibilități pentru „ideea de actualitate”, atât de necesară pentru o publicație, revista „Glasul Bucovinei” și-a conturat profilul istoric și cultural prin rubricile propuse: *Bucovina – procese istorice și sociale; Personalități istorice și culturale; Teorie, critică și istorie literară; Probleme de lingvistică; Poezie. Proză; Arhiva Bucovinei; Artă, etnografie, folclor; Aniversări cernăuțene; Dialoguri cu bucovinenii; Cercetări socio-lingvistice; Memorii; Restituiri; Traduceri; Cronica vieții cernăuțene; Cărți. Reviste.*

Rubrica *Bucovina – procese istorice și sociale* cuprinde studii care abordează o problematică variată, referitoare la istoria trecută și prezentă a provinciei. În sumarul primului număr al revistei, la această rubrică se regăsesc următoarele studii: N. Petrescu, *Istoria dramatică a monumentului Unirii de la Cernăuți*; George Ciorănescu, *Un monument din istoria Bucovinei*; Ion Popescu, *Partea românofonă a Regiunii Cernăuți și zonele ei sociolingvistice*; Constantin Olaru, *Urmele românismului în unele localități din nordul Bucovinei*; Gheorghe Gorda, *Demagogia: armă a dezmoștenirii băștinașilor; Partidele istorice din Bucovina.*

De-a lungul timpului, preocupările referitoare la istoria Bucovinei s-au extins, așa încât această rubrică a găzduit studii valoroase, care au adus în circuitul științific noi informații menite a lămuri aspecte mai puțin cunoscute din istoria provinciei. Prima categorie de studii la care ne referim tratează aspecte despre evoluția acesteia în perioada austriacă – momentul anexării, evoluția demografică, lupta națională a românilor bucovineni, viața culturală. Dintre acestea amintim: *Austria și Principatele Române în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Politică de anexiune sau misiune civilizatoare?* (acad. Gheorghe Platon)⁶; *Ocuparea treptată a nordului Moldovei și numele Bucovina* (Ion Popescu-Sireteanu)⁷; *Comentariu la „Descrierea Bucovinei” a generalului Gabriel Splény* (acad. Radu Grigorovici)⁸; *Emigrarea populației bucovinene în Moldova (1775–1848)* (Ștefan Purici)⁹; *Procese migraționiste în Bucovina în perioada administrației militare (1774–1786)* (Constantin Ungureanu)¹⁰; *Populația Ținutului Cernăuți la recensământul din anul 1774* (Constantin Ungureanu)¹¹; *Orașul Cernăuți și populația sa de-a lungul istoriei* (Grigore Sandul)¹²; *Exodul populației din Bucovina între anii 1814–1816* (Constantin Ungureanu)¹³; *Populația Bucovinei între anii 1880–1910* (Constantin Ungureanu)¹⁴; *Populația Bucovinei în perioada*

⁶ GB, anul III, nr. 3, 1996, p. 5–12.

⁷ Idem, anul II, nr. 4, 1995, p. 3–15.

⁸ Idem, anul IV, nr. 1, 1997, p. 3–10.

⁹ Idem, anul I, nr. 3, 1994, p. 5–11.

¹⁰ Idem, anul IV, nr. 3, 1997, p. 3–16.

¹¹ Idem, anul V, nr. 2, 1998, p. 12–24.

¹² Idem, anul VI, nr. 4, 1999, p. 64–71.

¹³ Idem, anul V, nr. 4, 1998, p. 12–30.

¹⁴ Idem, ar

stăpânirii austriece (1774–1918) (Constantin Ungureanu)¹⁵; *Structura etnică a Bucovinei la mijlocul secolului al XIX-lea* (Constantin Ungureanu)¹⁶; *Evoluția etno-demografică a Bucovinei între anii 1774–1850* (Constantin Ungureanu)¹⁷; *Mișcarea națională a românilor din Bucovina la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea* (Marian Olaru)¹⁸; *Situația politică, administrativă și religioasă din Bucovina de la începutul perioadei administrației galițiene până la întemeierea Mitropoliei Bucovinei* (Alexandrina Cuțui)¹⁹; *Evoluția românilor bucovineni între anii 1821–1919* (Mihai Iacobescu)²⁰; *Statutul limbii române în Bucovina între anii 1775–1861* (Ștefan Purici)²¹; *Societățile culturale ale polonezilor din Bucovina istorică* (Daniel Hrenciuc)²².

În cadrul rubricii *Bucovina – procese istorice și sociale* sunt tratate și aspecte legate de perioada interbelică a Bucovinei: *Revista Asociației Corpului didactic metodico-pedagogic din România, Cernăuți, 1931–1936* (Mircea Grigoroviță)²³; *Dimitre Onciul și Societatea Academică „Junimea” din Cernăuți* (Anghel Popa)²⁴; *Facultatea de Științe din Cernăuți în perioada interbelică* (Mircea Grigoroviță)²⁵; *„Europeanism și regionalism”. Debutul unei polemici între „Idea europeană” și „Junimea literară”* (Harieta Mareci)²⁶; *Problema Bucovinei în dezbaterile Conferinței de Pace de la Paris, 1919–1920* (Daniel Hrenciuc)²⁷; *Aspecte privind integrarea germanilor bucovineni în Regatul României Mari, 1919–1940* (Daniel Hrenciuc)²⁸. Câteva studii se referă la *Problemele Basarabiei și a nordului Bucovinei în relațiile sovieto-germane, iunie 1940 – iulie 1941. Aspecte geopolitice și geostrategice* (Serghei Hacman)²⁹; *Bucovina 1941: românii și naționalismul ucrainean* (Vitalie Văratec)³⁰.

De asemenea, aici au fost prezentate și materiale despre problemele actuale cu care se confruntă comunitatea românească din Regiunea Cernăuți. Amintim, în acest context, de publicarea documentelor congreselor intelectualității românești din Regiunea Cernăuți. În numerele din anul 2001 ale publicației „Glasul Bucovinei”, de pildă, au fost publicate documentele celui de al III-lea Congres al

¹⁵ Idem, anul X, nr. 3–4, 2003, p. 7–21.

¹⁶ Idem, anul IX, nr. 3–4, 2002, p. 5–26.

¹⁷ Idem, anul VIII, nr. 1–2, 2001, p. 36–52.

¹⁸ Idem, anul III, nr. 3, 1996, p. 13–30.

¹⁹ Idem, anul XVIII, nr. 1, 2011, p. 32–56.

²⁰ Idem, anul VIII, nr. 1–2, 2001, p. 16–29.

²¹ Idem, anul I, nr. 4, 1994, p. 3–9.

²² Idem, anul XI, nr. 3–4, 2004, p. 39–47.

²³ Idem, anul I, nr. 4, 1994, p. 18–25.

²⁴ Idem, anul II, nr. 2, 1995, p. 27–29.

²⁵ Idem, anul V, nr. 4, 1998, p. 31–46.

²⁶ Idem, anul IX, nr. 1–2, 2002, p. 40–46.

²⁷ Idem, anul XII, nr. 1, 2005, p. 7–15.

²⁸ Idem, anul XIII, nr. 3, 2006, p. 57–80.

²⁹ Idem, anul IV, nr. 4, 1997, p. 24–31.

³⁰ Idem, a

intelectualității românești din Regiunea Cernăuți³¹: *Rezoluția Congresului al III-lea al intelectualității românești din Regiunea Cernăuți; Declarații și adresări ale Congresului al III-lea al intelectualității românești din Regiunea Cernăuți; Apelul Congresului al III-lea al intelectualității românești din Regiunea Cernăuți cu privire la consolidarea tuturor forțelor politice, economice, culturale și profesionale ale minorității românești din Ucraina adresat societăților naționale românești din Regiunea Cernăuți*. De asemenea, sunt publicate și câteva materiale prezentate la acest congres: *Cultura – componentă esențială a existenței și conștiinței românești* (Alexandrina Cernov); *Elita intelectuală își promovează prioritățile* (Maria Toacă); *Coordonatele culturii românești din spațiul carpatonistrean, Regiunea Cernăuți* (Grigore C. Bostan); *Editarea de carte și manuale școlare la Cernăuți – trecut, prezent, viitor* (Ilie Luceac). Aceste documente reactualizează principalele probleme dezbătute începând cu anul 1989 privind asigurarea drepturilor naționale ale comunității românești (referitoare la limba română, învățământ, biserică, păstrarea patrimoniului național-cultural) și formulează o serie de programe prioritare în vederea realizării unor obiective culturale concrete: inaugurarea unei universități multiculturale cu limba de predare română, a unui centru de cultură și știință (Institutul Român), organizarea muzeului „Mihai Eminescu”, introducerea evaluării obligatorii la limba și literatura română pentru clasele IX–XI, acordarea de sprijin financiar pentru editarea de cărți și publicații românești etc. În numărul 1/2006 se regăsesc materialele prezentate la Congresul al IV-lea al intelectualității românești din Regiunea Cernăuți (17 decembrie 2005), dedicate *Învățământului în limba română: realizări, probleme, perspective. Morala rostirii și înțelepciunea înțelegerii* (Alexandrina Cernov); *Învățământul în limba maternă: legislație, realitate, perspective* (Ion Popescu); *Învățământul minorităților naționale din Regiunea Cernăuți* (V. M. Kramar); *Învățământul în limba română din Ucraina: modernizarea și emanciparea vieții profesionale* (Alexandrina Cernov); *Problemele învățământului superior în limba română din Ucraina* (Gheorghe Jernovei); *Educația lingvistică și literară în școala românească modernă* (Vlad Pâslaru); *Școala – exponentă autentică a specificității românești* (Mircea Lutic); *Rezoluția Congresului al IV-lea al intelectualității românești din Regiunea Cernăuți*³².

În cadrul rubricii *Bucovina – procese istorice și sociale* sunt publicate și alte materiale referitoare la evoluția actuală a comunității românești din Regiunea Cernăuți, dintre care amintim: *Românii – a treia etnie din Ucraina. Regiunea Cernăuți (nordul Bucovinei, nordul Basarabiei și Ținutul Herța) – monitorizare sociolingvistică* (Ion Popescu)³³; *Relații româno-ucrainene în epoca contemporană* (Ștefan Purici)³⁴; *Problema protecției drepturilor minorităților naționale în*

³¹ Idem, anul VIII, nr. 1–2, 2001, p. 53–90.

³² Idem, anul XIII, nr. 1, 2006, p. 63–118.

³³ Idem, anul X, nr. 3–4, 2003, p. 22–31.

³⁴ *Ibidem*,

contextul relațiilor reciproce dintre Ucraina, România și Republica Moldova (Eugen Pătraș)³⁵; *Minoritățile naționale din Ucraina și statutul lor juridic* (Eugen Pătraș)³⁶; *Problemele naționale ale românilor în Regiunea Cernăuți. Anul 1998* (Alexandrina Cernov)³⁷; *Predarea limbii și literaturii române în școlile din Regiunea Cernăuți* (Vasile Bizovi)³⁸; *Populația Regiunii Cernăuți în 1989 și 2001 – evoluție numerică* (Constantin Ungureanu)³⁹; *Promisiuni și acțiuni politice. Monitoring-ul presei, 20 februarie – 1 iunie 2010* (Marin Gherman)⁴⁰; *Universitățile multiculturalale – produsul unor contexte politice și tradiții lingvistice* (Alexandrina Cernov)⁴¹. Despre publicațiile românești apărute la Cernăuți scrie Ștefan Hostiuc, cu scopul de a sublinia conexiunile dintre cultura română și instanțele puterii, care au dus la transformarea, după cel de al Doilea Război Mondial, a fenomenului cultural românesc, sub aspect instituțional, într-un „joc de-a cultura”, situație asupra căreia presa liberă și independentă poate lua atitudine: *Jocul de-a cultura sau cultura ca instituție? O retrospectivă tematică a presei românești din nordul Bucovinei*⁴².

Merită a fi amintită, în mod deosebit, preocuparea redactorilor revistei de a realiza o *Cronică a vieții cernăuțene*, rubrică ce debutează cu numărul 1/1997 al revistei „Glasul Bucovinei”, prin care cititorul este informat despre demersurile românilor din nordul Bucovinei în sensul păstrării și afirmării identității naționale. Dintre materialele publicate aici amintim: *Reflecții asupra Proiectului concepției învățământului național pentru minoritățile naționale din Ucraina; Memorandumul cu privire la situația românilor (moldovenilor) din Ucraina* (Alexandrina Cernov)⁴³; *Alianța Creștin-Democrată a românilor din Ucraina (ACDR). Prezentare; Raportul ACDR-ului privind situația minorității românești din Ucraina* (Constantin Olaru)⁴⁴; *Problemele învățământului comunităților naționale din Ucraina între lege și concepție* (Constantin Covalciuc)⁴⁵; *Întru păstrarea ființei noastre naționale* (Grigore Bostan)⁴⁶; *Legislația internă și obligațiile internaționale ale Ucrainei în domeniul învățământului popoarelor și minorităților naționale băștinașe* (Ion Popescu)⁴⁷; *Obiectivele și funcțiile sociale ale școlii cu limba română de predare din Ucraina* (Alexandrina Cernov)⁴⁸; *Unele*

³⁵ *Ibidem*, p. 41–48.

³⁶ *Idem*, anul II, nr. 2, 1995, p. 12–22.

³⁷ *Idem*, anul V, nr. 3, 1998, p. 65–80.

³⁸ *Idem*, anul VI, nr. 1, 1999, p. 31–36.

³⁹ *Idem*, anul XVIII, nr. 2, 2011, p. 20–38.

⁴⁰ *Idem*, anul XVII, nr. 2, 2010, p. 7–20.

⁴¹ *Idem*, anul XV, nr. 3, 2008, p. 90–108.

⁴² *Idem*, anul III, nr. 4, 1996, p. 31–46; anul IV, nr. 1, 1997, p. 11–28.

⁴³ *Idem*, anul IV, nr. 3, 1997, p. 86–102.

⁴⁴ *Ibidem*, p. 103–110.

⁴⁵ *Idem*, anul IV, nr. 4, 1997, p. 98–100.

⁴⁶ *Idem*, anul V, nr. 2, 1998, p. 70–72.

⁴⁷ *Ibidem*, p. 73–74.

⁴⁸ *Ibidem*,

aspecte ale funcționării limbii române în școlile românești din Regiunea Cernăuți (Vasile Bizovi)⁴⁹; *Răsfoind presa cernăuțeană* (Vasile Tărățeanu)⁵⁰; *Destinul negru-alb al cărții românești din Cernăuți* (Dorina Ciobanu)⁵¹; *Proiecte transfrontaliere: Euroregiunea „Prutul de Sus”* (Dorina Ciobanu)⁵².

Rubrica *Personalități bucovinene* evocă figuri de cărturari care s-au remarcat în viața culturală a provinciei: Eudoxiu Hurmuzachi, Dimitre Onciul, Ion Nistor, Epaminonda Bucevschi, George Popovici, Nectarie Cotlarciuc, Dositei Herescu, Sextil Pușcariu, Iancu Flondor, Teodor Balan, George Tofan, Dimitrie Marmeliuc, Ion Nandriș, Claudiu Isopescu, Isidor Bodea, Constantin Hurmuzachi, Ciprian Porumbescu, Dragoș Vitencu, Liviu Rusu, Vasile Grecu, Teodor V. Stefanelli, Nicolae I. Grămadă, Dimitrie Dan, Vitalie Sorbală, Vasile Pavel, Arcadei Suceveanu, personalitățile care au activat în cadrul Societății Academice „Junimea”.

Studii și articole consacrate istoriei literare din perioada de până la 1918, precum și despre scriitorii bucovineni din secolul al XX-lea se regăsesc în cadrul rubricii *Critică și istorie literară* (începând cu numărul 4/1994, rubrica se numește *Teorie, critică și istorie literară*). Menționăm aici, printre altele, contribuțiile lui Dan Horia Mazilu (*Petru Movilă sau adevărata europeanizare a Estului*)⁵³; Dimitrie Vatamaniuc (*Eminescu și Bucovina; Eminescu și „Foaia Societății pentru Literatură și Cultura Română în Bucovina*)⁵⁴; Ilie Luceac (*Mihai Eminescu și intelectualitatea bucovineană față de teoria modernă a psihologiei popoarelor, a doua jumătate a sec. al XIX-lea*)⁵⁵; Vasile Precup (*Iraclie Porumbescu – scriitor pașoptist; Orest Horia Pașcanu – vrednic urmaș al lui Anton Pann*)⁵⁶; Gheorghe Moldoveanu (*Aron Pumnul – profesor la Cernăuți*)⁵⁷; Mircea A. Diaconu (*Julian Vesper; Poezia iconaristă. Câteva disocieri; Mircea Streinul și literatura bucovineană; Avatarurile pastelului de la „Gândirea”; Poezia de la „Gândirea”; Traian Chelariu în căutarea unui gest de justiție literară. Printre „memoriile” lui Traian Chelariu. Restituiri; Mircea Streinul sau voluptatea mistică a suferinței; I. L. Caragiale și fatalitatea ironică; Mihail Iordache. Singurătatea și tristețea oglinzilor*)⁵⁸; Dragoș Olaru (*Contribuții documentare la biografia lui Mircea Streinul*)⁵⁹; Nicolae Havriliuc (*Mircea Streinul și cotidianul „Suceava”*)⁶⁰; Adrian

⁴⁹ *Ibidem*, p. 88–90.

⁵⁰ *Idem*, anul XII, nr. 2, 2005, p. 120–134.

⁵¹ *Idem*, anul XII, nr. 1, 2005, p. 97–101.

⁵² *Idem*, anul XIV, nr. 4, 2007, p. 114–117.

⁵³ *Idem*, anul III, nr. 3, 1996, p. 76–84.

⁵⁴ *Idem*, anul I, nr. 2, 1994, p. 44–49; nr. 3, p. 58–64.

⁵⁵ *Idem*, anul VII, nr. 2, 2000, p. 15–26.

⁵⁶ *Idem*, anul IV, nr. 1, 1997, p. 64–76; anul VI, nr. 4, 1999, p. 80–95.

⁵⁷ *Idem*, anul XIII, nr. 3, 2006, p. 135–140.

⁵⁸ *Idem*, anul I, nr. 1, 1994, p. 66–68; nr. 3, p. 86; nr. 2, p. 50–61; anul II, nr. 3, 1995, p. 43–48; nr. 2, p. 35–47; anul X, nr. 3–4, 2003, p. 71–93; anul XI, nr. 3–4, 2004, p. 65–72; anul XVIII, nr. 1, 2011, p. 57–64; anul III, nr. 1, 1996, p. 37–42.

⁵⁹ *Idem*, anul V, nr. 1, 1998, 54–63.

⁶⁰ *Idem*, ar

Dinu Rachieru (*Câteva repere pentru o istorie a poeziei bucovinene; Traian Chelariu sau rafinamentul clasicist; Marcel Mureșeanu sau „ironia cordială”*)⁶¹; Lucia Olaru-Nenati (*George Voevodca – poet al Bucovinei; Legături spirituale între Botoșani și Cernăuți în vremea Marii Uniri*)⁶²; Ion Filipciuc (*Vasile Posteuca, două scrisori, o mărturie; I. E. Torouțiu și proiectele sale; Mircea Eliade printre bucovineni*)⁶³; Nicolae Cârlan (*Leca Morariu – folclorist*)⁶⁴; Pavel Țugui (*Profesorul bucovinean Constantin Loghin. Note biobibliografice*)⁶⁵; Lora Bostan, Brândușa Grigorco (*Proza bucovineană din sec. al XIX-lea – începutul sec. al XX-lea*)⁶⁶; Alexandrina Cernov (*Pentru o istorie a culturii și literaturii române din Bucovina; Mit și identitate națională românească în spațiul nord-bucovinean*)⁶⁷; Ștefan Hostiuc (*Poezia română postbelică din nordul Bucovinei: generații și paradigme*)⁶⁸; Nicolae Bilețchi (*Mircea Lutic, un veritabil homo eruditionis; Nicolai Costenco (1913–1993); Mircea Streinul*)⁶⁹; Radu Grigorovici (*Două culturi*)⁷⁰.

Consecvență ideii de recuperare a adevărului istoric, revista „Glasul Bucovinei” prezintă, la rubrica *Arhiva Bucovinei*, scrisori, fragmente de jurnal, documente, cu referiri asupra istoriei culturale a Bucovinei. Sunt prezentate scrisori care au aparținut lui Ion Nistor (corespondența purtată cu Alexandru Vitencu, Sextil Pușcariu, George Enescu), Dimitrie Onciul (corespondența purtată cu Sever Zotta și Doxuța Hurmuzachi), Traian Chelariu (scrisorile primului an de exil sucevean, 1964), Teofil Lianu (corespondența cu Alfred Sperber), Ecaterina Chelariu și Vasile Posteuca (corespondența cu Mircea Eliade), scrisori inedite ale lui Constantin Hurmuzachi (1866, 1868). De asemenea, această rubrică găzduiește fragmente din jurnalul familiilor Morariu și Nandriș; documente din arhiva istoricului Teodor Balan (corespondența familiei Hurmuzachi, 1831–1889 și documentele familiei Hurmuzachi, 1636–1856; studiul *Conflictul pentru Tricolor. Un capitol din istoria politică a Bucovinei, 1898–1904*); *Însemnările din memorie* ale acad. Vladimir Trebici; manuscrisul *Povestea Bucovinei* de Filip Țopa; o parte a fondului arhivistic al Societății „Junimea”; procese-verbale ale ședințelor Institutului de Istorie de pe lângă Facultatea de Teologie din Cernăuți (1942–1944). Toate aceste documente sunt prezentate prin contribuția lui: Dragoș Olaru, Mircea A. Diaconu, Ionică Nandriș, Ilie Luceac, Mircea Lutic, Rodica Șcraba, Ștefan Hostiuc, Sanda-Maria Buta, Ion Filipciuc, Marian Olaru, Alexandrina Cernov, Maria Porumbescu-Rațiu, Nidia Adriana Țopa.

⁶¹ Idem, anul I, nr. 3, 1994, p. 65–77; nr. 2, p. 62–65; anul II, nr. 3, 1995, p. 49–52.

⁶² Idem, anul VI, nr. 3, 1999, p. 61–77; anul XV, nr. 2, 2008, p. 148–165.

⁶³ Idem, anul X, nr. 3–4, 2003, p. 94–100, 109–113; anul XIV, nr. 4, 2007, p. 54–66.

⁶⁴ Idem, anul II, nr. 4, 1995, p. 79–84.

⁶⁵ Idem, anul V, nr. 3, 1998, p. 96–110.

⁶⁶ Idem, anul II, nr. 1, 1995, p. 35–41.

⁶⁷ Idem, anul III, nr. 1, 1996, p. 58–61; anul XVII, nr. 4, 2010, p. 60–68.

⁶⁸ Idem, anul I, nr. 3, 1994, p. 87–99.

⁶⁹ Idem, anul XII, nr. 4, 2005, p. 35–43; anul XIII, nr. 4, 2006, p. 22–44; anul XVIII, nr. 1, 2011, p. 65–83.

⁷⁰ Idem, ar

Începând cu numărul 1/1996, revista „Glasul Bucovinei” inaugurează rubrica *Dialoguri cu bucovinenii*, prin intermediul căreia Alexandrina Cernov, Vasile Tărățeanu, Ilie Luceac, Marin Aiftincă intră în dialog cu acad. Vladimir Trebici⁷¹; acad. Radu Grigorovici⁷²; Radu Economu⁷³; Vasile Andru⁷⁴; Adrian Dinu Rachieru⁷⁵; Ștefan Andronic⁷⁶; Ion Beldeanu⁷⁷; Constantin Flondor⁷⁸; Dan Onofreiciuc⁷⁹; Hortensia Maschievici-Mișu⁸⁰; Nina Cionca⁸¹; Marian Talabă⁸²; Nicolae Hacman⁸³; Ștefan Purici⁸⁴; arhimandritul Melchisedec Velnic⁸⁵; Ion Filipciuc⁸⁶; Mihai Morăraș⁸⁷. Problematika interviurilor aduce în actualitate aspecte legate de fenomenul cultural al Bucovinei de altădată, privitoare la conceptul de „localism creator”, capcanele provincialismului, conflictul între generații și evocă nostalgii ale celor pentru care Bucovina a rămas doar „o iluzie”.

Revista „Glasul Bucovinei” își grupează studiile și în cadrul altor rubrici, care nu au o apariție constantă și care abordează o problematică diversă, întregind profilul cultural al publicației: *Artă, folclor, etnografie (Folclor bucovinean); Cercetări socio-lingvistice (Probleme de lingvistică); Din istoria neamului; Pagini de istorie bisericească; Românii din afara României; Din istoria muzicii românești; Literatura română în școală; Reflecții pedagogice; Cronica limbii române;*

⁷¹ Alexandrina Cernov, *Dialoguri cu bucovinenii*, în GB, anul III, nr. 1, 1996, p. 3–9.

⁷² Idem, *Dialoguri cu bucovinenii*, în GB, anul III, nr. 2, 1996, p. 3–9; Marin Aiftincă, *Gânduri despre adevărul vieții și adevărul științei*, în GB, anul VIII, nr. 4, 2001, p. 24–38.

⁷³ Vasile Tărățeanu, *Între nostalgii și luminoase speranțe*, în GB, anul V, nr. 3, 1998, p. 3–12.

⁷⁴ Idem, *Călătorie la origini*, în GB, anul VI, nr. 3, 1999, p. 3–21.

⁷⁵ Idem, *Bucovina e iluzia mea*, în GB anul VI, nr. 4, 1999, p. 3–19.

⁷⁶ Ilie Luceac, *Un bucovinean devotat artei corale*, în GB, anul VII, nr. 2, 2000, p. 3–14.

⁷⁷ Vasile Tărățeanu, *Încerc să întreprind ceva în numele aceluiși înălțător ideal*, în GB, anul VIII, nr. 1–2, 2001, p. 3–15.

⁷⁸ Ilie Luceac, *Constantin Flondor – umilul mărturisitor al culorii sau recuperarea tradiției prin credință*, în GB, anul X, nr. 1–2, 2003, p. 7–35.

⁷⁹ Idem, *Dan Onofreiciuc: „Prin suflet, tot ce când se toarnă-n amintiri...”*, în GB, anul XI, nr. 1–2, 2004, p. 43–67.

⁸⁰ Idem, *„Dincolo de spectacolul lumii...” cu Hortensia Maschievici-Mișu – artist plastic*, în GB, anul XII, nr. 2, 2005, p. 7–28.

⁸¹ Idem, *Nina Cionca: „Din noianul vremurilor, cu amintirile mele despre familia Porumbestilor”*, în GB, anul XII, nr. 4, 2005, p. 13–34.

⁸² Idem, *Tenorul dramatic Marian Talabă: o mărturie a talentului autentic bucovinean pe scena Staatsoper din Viena*, în GB, anul XIII, nr. 1, 2006, p. 7–36.

⁸³ Idem, *Nicolae Hacman – un artizan al sublimului; pact între vioară și baghetă*, în GB, anul XV, nr. 3, 2008, p. 26–49.

⁸⁴ Idem, *Cheia de boltă în activitatea artistică a pictorului bucovinean Ștefan Purici*, în GB, anul XV, nr. 4, 2008, p. 7–28.

⁸⁵ Idem, *La Putna, cu arhimandritul Melchisedec Velnic*, în GB, anul XVII, nr. 4, 2010, p. 7–27.

⁸⁶ Vasile Tărățeanu, *„Niciun european cu cap și cu carte nu-și va ponegri geniul său național” (interviu cu scriitorul Ion Filipciuc)*, anul XIX, nr. 3–4, 2012, ediție electronică, accesată la adresa <http://euromedia-ucraina.blogspot.ro/2013/10/glasul-bucovinei-nr-3-4-din-2012.html> nr. 3-4, la data de 12 mai 2014.

⁸⁷ Vasile Tărățeanu. *Viata ca un solo de vioară (interviu cu poetul și publicistul Mihai Morăraș)*, în GB, anul XX, 1

Călători străini despre Bucovina; Opinia istoricului; Scriitori în cotidian; Poezie, proză; Dimensiuni spirituale; Itinerare artistice; Eseuri; Cărți. Reviste. Conferințe; Cartea Bucovinei; Eveniment; Traduceri; Documente; Noi apariții editoriale nord-bucovinene; Aniversări cernăuțene; Evocări; Restituiri; Memorii; In memoriam; In honorem.

Câteva dintre numerele revistei „Glasul Bucovinei” sunt dedicate unor evenimente speciale. Cu ocazia centenarului Løvendal, în numărul 4/1997 sunt publicate două materiale dedicate lui George Løvendal (1897–1964): unul este semnat de Ilie Luceac (*Pictorul George Løvendal*) și celălalt material provine din arhiva familiei Nandriș, aparținându-i lui Ionică Nandriș (*Pictorul Gh. Løvendal*)⁸⁸. Ambele materiale sunt ilustrate cu picturi ale artistului care a activat, în perioada 1926–1935, la Cernăuți, în calitate de pictor scenograf și director tehnic al Teatrului Național.

Numărul 2/2000 al publicației „Glasul Bucovinei” are o rubrică specială, *Eminesciana – 2000. Poezie. Proză*⁸⁹, unde se regăsesc materiale semnate de Vasile Levițchi (*Cuvânt pentru Luceafăr. Fragment*); Arcadie Suceveanu (*Nunta Graiului*); Ilie T. Zegrea (*Eminescu-i tot ce-avem mai sfânt. Dreptul la Eminescu*); Grigore C. Bostan (*Luceafărul. Sărbătoarea teiului în Bucovina, 1989; Moment poetic, 1999*); Vasile Tărățeanu (*Eminescu; Consolare; Sonet; Revenirea lui Eminescu la Cernăuți*); Ștefan Hostiuc (*Prin Eminescu Mihai*); Nicolae Spătaru (*Lângă poeme*); Mircea Lutic (*Avem o singură tămadă... Eminescu*); Ion Filipciuc (*Miorița și Luceafărul. Eșeu*); Paul Cernat (*În contra unei mistificări. Opinie*); Simion Gociu (*Nevoie de Eminescu. Tablete*). În sumarul aceluiași număr materiale despre poetul național se regăsesc și în cadrul rubricii *Teorie, critică și istorie literară*⁹⁰: Ilie Luceac, *Mihai Eminescu și intelectualitatea bucovineană față de teoria modernă a psihologiei popoarelor (a doua jumătate a sec. al XIX-lea)*; Liubov Vasîlic, *Mihai Eminescu și poezia ucraineană din România*.

În anul 2003, anul jubiliar Ciprian Porumbescu (1853–1883), s-au împlinit 120 de ani de la moartea compozitorului și 150 de ani de la nașterea sa, prilej cu care revista „Glasul Bucovinei” (nr. 3–4/2003), publică, la rubrica *Anul Ciprian Porumbescu*⁹¹, materiale semnate de Ilie Luceac (*Ciprian Porumbescu – un precursor al operetei românești*) și Vasile Vasile (*Vasile Alecsandri și Ciprian Porumbescu; Ciprian Porumbescu și Carol Micul*).

Numărul 4/2005 al revistei „Glasul Bucovinei” este dedicat literaturii române contemporane din nordul Bucovinei, cu scopul de a „stimula creativitatea tinerilor scriitori, istorici și critici literari de la Cernăuți, oferindu-le spațiu pentru publicare” și de a contribui la „o mai bună cunoaștere a fenomenului literar nord-bucovinean”⁹².

⁸⁸ GB, anul IV, nr. 4, 1997, p. 56–64, 65–70.

⁸⁹ Idem, anul VII, nr. 2, 2000, p. 34–72.

⁹⁰ *Ibidem*, p. 15–33.

⁹¹ Idem, anul X, nr. 3–4, 2003, p. 49–70.

⁹² Alexanc

În paginile revistei se regăesc creații aparținând unor trei generații de poeți (cei consacrați, membri ai Uniunii Naționale a Scriitorilor din Ucraina, România și Republica Moldova, poeți tineri și poeți laureați ai Festivalului de poezie „Ilie Motrescu” din Cernăuți): Ilie T. Zegrea, Ștefan Hostiuc, Vasile Tărățeanu, Simion Gociu, Elena Marița, Dumitru Mintencu, Gheorghe Ungureanu, Vitalie Zăgrea, Constantin Dascaluic, Grigore Gherman, Marin Gherman, Leontina Cimbrovici; eseuri ale lui Mircea Diaconu (*Eminescu. Poezie și existență*); Lucia Dărămuș (*Mihai Eminescu între mit și demitizare*); Mircea Lutic (*Poezia în unghiul de incidență dintre tradiție și modernitate. Eseuri despre poezii nord-bucovinene*); traduceri realizate de către Mircea Lutic ale poeziilor lui Vitali Kolodii, unul dintre cei mai buni poeți ucraineni, traducător al poeziilor lui Eminescu în limba ucraineană; fragmente din proza lui Grigore Crigan; prezentarea ultimilor cărți ale scriitorilor nord-bucovinene, printre care și trei lucrări didactice din seria *Caiete literare. Pagini de literatură română*, destinate profesorilor, studenților și elevilor din școlile cu limba română de predare din Ucraina.

Numărul 3/2008 al publicației „Glasul Bucovinei” a marcat împlinirea a 600 de ani de la prima atestare documentară a orașului Cernăuți prin ilustrarea acestuia cu imagini realizate de către artistul-fotograf Mihai Cratofil.

Câteva dintre numerele revistei „Glasul Bucovinei” sunt dedicate evocării unor oameni de cultură bucovinene. Astfel, rubrica *Personalități bucovinene* din numărul 3/2006 este consacrată evocării personalității istoricului Dimitre Onciul, la 150 de ani de la naștere. Aici sunt prezentate discursul de recepție susținut de către academicianul Dimitre Onciul în Aula Academiei Române, la 22 martie/4 aprilie 1906 (*Epocile istoriei române și împărțirea ei*) și răspunsul lui D. A. Sturdza⁹³, precum și câteva materiale semnate de Ilie Luceac (*Dimitre Onciul: omagiul Bucovinei recunoscătoare*); Ligia-Maria Fodor (*Dimitre Onciul, director general al Arhivelor Statului din România*); Harieta Mareci (*Dimitre Onciul. Etape și valențe formative*)⁹⁴. În cadrul aceleiași rubrici, în numărul 2/2012 sunt prezentate materialele susținute la colocviul *Personalități bucovinene. Academician Radu Grigorovici – o sută de ani de la naștere*⁹⁵: Ion Constantin, *Vladimir Trebici – savant de factură europeană*; Raluca Fuchs-Economu, *Îmi amintesc de tatăl meu, Radu Economu*; Vasile I. Schipor, *Academicianul Radu Grigorovici (1911–2008) și renașterea activității de cercetare științifică în Bucovina*; Mircea Irimescu, *Întoarcerea la înțelept*; Ștefan Ștefănescu, *Un învățat bucovinean de neuitat: acad. Radu Grigorovici (1911–2008)*; Ștefan Hostiuc, *Radu Grigorovici și vechea dilemă a istoriografiei bucovinene*; Adela Popescu-Muntean, *George Muntean – omul*; Pavel Țugui, *Debutul în cultură al lui George Munteanu*; Petru Bejinariu, *Fizicianul român Radu Grigorovici la întâlnirile cu elevii de la Liceul „Eudoxiu Hurmuzachi”*; Lucia Olaru-Nenati, *Portrete sepia: Vladimir Trebici și George*

⁹³ GB, anul XIII, nr. 3, 2006, p. 9–21, 22–25.

⁹⁴ *Ibidem*, p. 26–56.

⁹⁵ *Idem*, ar

Muntean; Vasile Tărățeanu, *Inimă blândă și spirit justițiar*; Carolina Jitaru, *Radu Grigorovici: fericirea unei întâlniri deosebite, regretul unui vis neîmplinit*. Rubrica *Personalități bucovinene* din numerele 1–4/2013 prezintă materialele susținute în cadrul colocviului *Eudoxiu Hurmuzaki și epoca sa – bicentenar Eudoxiu Hurmuzaki*⁹⁶ semnate de: Ilie Luceac (*Istoricul Eudoxiu Hurmuzaki (1812–1874) și epoca sa*); Constantin Burac (*Considerații privitoare la originea și locul de formare a poporului român în opera lui Eudoxiu Hurmuzaki*); Iacob Mârza, Radu Mârza (*Dialog epistolar între Blaj și Cernăuți în epoca Hurmuzăkeștilor*); Ion Muscalu (*Horodiștea Cotnarilor din Moldova lui Ștefan cel Mare și Sfânt – leagăn al neamului Hurmuzaki*); Iuliana Luceac (*Carol Miculi – un aristocrat al pianului și un prieten devotat al Hurmuzăkeștilor*); Constantin Parascan (*Documentele Hurmuzaki – prețios tezaur pentru studierea istoriei românilor*); Dumitru Covalciuc (*Doxachi Hurmuzaki, proprietarul moșiei Cernauca*); Ilie Rad (*Doxachi Hurmuzaki și Aron Pumnul. Constituirea Bibliotecii învățăceilor români gimnaziști din Cernăuți*); Alexandrina Cernov (*Caracterul național al învățământului public în concepția lui Alexandru Hurmuzaki. Actualitatea problemei*).

Numerele 1–2/2004 ale publicației „Glasul Bucovinei” sunt aniversare, fiind dedicate împlinirii a zece ani de la apariție. Cu acest prilej, sub titlul „Glasul Bucovinei” – 10 ani de apariție⁹⁷, sunt consemnate gândurile aniversare ale lui Tudor Andrieș, redactor-șef al ziarului „Concordia”, Cernăuți (*Un glas ce va fi mereu auzit*); Mircea Anghelescu, prof. univ. dr. la Facultatea de Filologie, Universitatea din București (*La sărbătorirea primului deceniu*); Ștefan Broască, redactor-șef al publicației „Plai românesc”, redactor-șef la redacția pentru manuale în limba română a Editurii „Svit”, Lvov – Cernăuți (*Vârf de lance al cuvântului românesc*); Gheorghe Chivu, prof. univ. dr. la Facultatea de Filologie, Universitatea din București („Glasul Bucovinei”: un deceniu de fructuoasă existență); Mircea Lutic, poet, traducător și publicist din Cernăuți (*Întoarcerea la Ithaka*); Harieta Mareci, lector univ. dr. la Facultatea de Istorie, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava (*Revista cu coperte galbene*); Florin Pintescu, lector univ. dr. la Facultatea de Istorie, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava (*Un destin cultural românesc – „Glasul Bucovinei”*); Ion Popescu, președinte de onoare al Uniunii Societăților Românești „Pentru integrarea europeană” din Regiunea Cernăuți („Glasul Bucovinei” – o cale de 10 ani); Ștefan Purici, conf. univ. dr. la Facultatea de Istorie, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava (*La mai mult și la mai mare!*); Adrian Dinu Rachieru, consilier editorial la Editura „Augusta” (*Primul deceniu*); Emil Satco, directorul Bibliotecii județene „I. Gh. Sbiera” din Suceava („Glasul Bucovinei” la ceas aniversar); Arcadie Suceveanu, poet, vicepreședintele Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova („Glasul Bucovinei” – o voce curată și verticală); acad. Ștefan Ștefănescu („Glasul Bucovinei” la 10 ani de apariție); Maria Toacă, ziarist, redactor al publicației „Zorile Bucovinei” din Cernăuți

⁹⁶ Idem, anul XX, nr. 1–4, 2013, p. 21–108.

⁹⁷ Idem, ar

(*La poarta viitorului, cu cheia de aur a trecutului*); prof. univ. dr. Pavel Țugui („*Glasul Bucovinei*” – zece ani de existență).

Consecventă ideii de recuperare a adevărului istoric, revista „*Glasul Bucovinei*”, „o mărturie și o prezență a culturii românești”, și-a manifestat, în acești zece ani de existență, „dorința și necesitatea stringentă de a scrie despre destinul neobișnuit al istoriei și culturii românești în Bucovina, despre evenimentele scrise în trecut și trăite în prezent de românii din Cernăuți, evenimente pe care lumea contemporană, prinsă în torentul «marilor valori» nu mai are timp să le cunoască”, pentru a demonstra faptul că „la Cernăuți a existat dintotdeauna o intelectualitate puternică, care a creat istorie și cultură românească în Bucovina”. Pentru numerele viitoare revista își propunea, așa cum afirma redactorul-șef Alexandrina Cernov, lărgirea tematicii revistei și a ariei de colaboratori, prin atragerea mai multor tineri cercetători și scriitori cernăuțeni în redactarea acesteia⁹⁸. În sumarul acestui număr aniversar este inclus, la rubrica *Dialoguri cu bucovinenii*⁹⁹, interviul realizat de către Ilie Luceac cu violonistul Dan Onofreiciuc, bucovinean la origine, actualmente cetățean S.U.A. Intervievatul relatează despre viața artistică din Republica Moldova în deceniile de după cel de-al Doilea Război Mondial, amintirile acestuia confirmând ideea că, în viața comunităților minoritare, cultura populară este un element de întărire a spiritului național, manifestat sub stăpâniri străine. Rubrica *Bucovina – procese istorice și sociale* cuprinde trei studii, primul fiind semnat de Dorina N. Rusu, *Bucovina în Academia Română*¹⁰⁰. Pornind de la ideea că Academia Română a fost instituția culturală a tuturor românilor, autoarea face un scurt istoric al acesteia, menționând contribuțiile bucovinenilor la dezvoltarea acestui înalt for de cultură. Studiul *Foametea ca metodă de impunere a comunismului*, semnat de Ștefan Purici¹⁰¹, bazat pe bogate surse documentare, prezintă exemple concrete ale violării drepturilor omului și a genocidului în țări ca U.R.S.S., China și Cambogia. Un capitol special este dedicat analizei cauzelor și efectelor foametei din anii 1946–1947 pentru România, Regiunea Cernăuți (Ucraina) și Republica Moldova. În cadrul aceleiași rubrici este prezentată partea a treia a studiului *Români – a treia etnie din Ucraina, Regiunea Cernăuți. Români din raionul Herța. Monitorizare sociolingvistică*, semnat de Ion Popescu. În cadrul rubricii *Personalități bucovinene*, Harieta Mareci prezintă activitatea lui *Vasile Grecu (1885–1972). Repere în destinul unui savant*¹⁰², iar Pavel Țugui se oprește asupra lui *Adolf Last: „Eram prieten declarat al tinerimii studentești și, îndeosebi, al tinerimii române*¹⁰³. Rubrica *Teorie, critică și istorie literară* cuprinde două studii: Cornelia Mănicuță,

⁹⁸ Alexandrina Cernov, „*Glasul Bucovinei*” – o mărturie și o prezență a culturii românești, în GB, anul XI, nr. 1–2, 2004, p. 7–12.

⁹⁹ GB, anul XI, nr. 1–2, 2004, p. 43–67.

¹⁰⁰ *Ibidem*, p. 68–77.

¹⁰¹ *Ibidem*, p. 76–91.

¹⁰² *Ibidem*, p. 100–107.

¹⁰³ *Ibidem*

Ștefan cel Mare, între istorie și ficțiune literară și Mircea A. Diaconu, *De peste neguri, glasul lui Iulian Vesper*¹⁰⁴. Numerele 1–2/2004 ale revistei „Glasul Bucovinei” cuprind și rubricile *Poezie* (Arcadei Suceveanu, *Versuri*) și *Cărți. Reviste. Conferințe* (Alexandrina Cernov, *Istorie și actualitate – despre conferințele de la Constanța, București și Câmpulung Moldovenesc*)¹⁰⁵. Sumarul pe zece ani al revistei „Glasul Bucovinei” este prezentat la finalul numărului aniversar din anul 2004.

În anul 2013, au apărut numerele 1–4 ale revistei „Glasul Bucovinei”, reunite într-un singur volum, apărut cu binecuvântarea și sprijinul Î.P.S. Pimen, arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților. În sumarul publicației se regăsesc rubricile *Personalități bucovinene* (aici sunt publicate materialele prezentate la Colocviul *Eudoxiu Hurmuzaki și epoca sa – bicentenar Eudoxiu Hurmuzaki*)¹⁰⁶; *In honorem* (Ilie Luceac, *Academician Ioan-Aurel Pop, un spiritus rector al istoriografiei învățământului românesc*)¹⁰⁷; *Bucovina – procese istorice și sociale* (Marin Gherman, *Capital social versus mitologie politică (perspectivă postelectorală). Monitoring-ul presei (1 octombrie 2012 – 25 noiembrie 2013)*; Alexandrina Cernov, *Statutul limbilor minorităților naționale în școlile din Regiunea Cernăuți. Predarea limbii române*; Constantin Ungureanu, *Populația Regiunii Cernăuți între 1989 și 2001, evoluție etnică și lingvistică*)¹⁰⁸; *Teorie, critică și istorie literară* (Vasile Tărățeanu, *Mesagerul septentrionului literar bucovinean*; Catinca Agache, *Mircea Lutic, decanul literelor românești din nordul Bucovinei, Ucraina*; Isabel Vintilă, *Insula – „o înscenare dramatică” marca Gellu Naum*; Gheorghiiță Geană, *În jurul unei scrieri biografice despre Titu Maiorescu*; Theodor Codreanu, *Testamentul carpatic*; Alexandru Ovidiu Vintilă, *Traian Brăileanu. Despre om, privit ca o „monadă nemuritoare”*)¹⁰⁹; *In memoriam* (Ilie Luceac, *Unui prieten dispărut: Dumitru Marchidan – in memoriam*)¹¹⁰; *Arhiva Bucovinei* (Filip Țopa, *Povestea Bucovinei, vol. I, fragment III. Manuscris dactilografiat*)¹¹¹; *Eveniment* (Vasile Tărățeanu, *Un poet din nordul Bucovinei premiat de Academia Română*)¹¹². În acest număr sunt publicate versuri (semnate de Arcadie Suceveanu, Ilie T. Zegrea, Mircea Lutic, Alexandru Ovidiu Vintilă și Marin Gherman)¹¹³, proză (Simion Gociu, „*Relicva*” – *fragment de roman*)¹¹⁴ și un interviu consemnat de Vasile Tărățeanu cu poetul și publicistul Mihai Morăraș („*Viața ca un solo de vioară*”)¹¹⁵.

¹⁰⁴ *Ibidem*, p. 137–158.

¹⁰⁵ *Ibidem*, p. 159–185.

¹⁰⁶ Idem, anul XX, nr. 1–4, 2013, p. 8–108.

¹⁰⁷ *Ibidem*, p. 109–111.

¹⁰⁸ *Ibidem*, p. 112–159.

¹⁰⁹ *Ibidem*, p. 160–220.

¹¹⁰ *Ibidem*, p. 300–304.

¹¹¹ *Ibidem*, p. 305–334.

¹¹² *Ibidem*, p. 335–336.

¹¹³ *Ibidem*, p. 221–253.

¹¹⁴ *Ibidem*, p. 254–270.

¹¹⁵ *Ibidem*

În cei 20 de ani de apariție, revista „Glasul Bucovinei”, consecventă ideii de recuperare a adevărului istoric, a publicat materiale referitoare la istoria trecută și prezentă a Bucovinei, înscriindu-se în rândul publicațiilor de referință din peisajul istoriografic actual¹¹⁶. Prin problematica abordată și valoarea studiilor sale și, mai ales, prin prezentarea unor materiale care actualizează problemele cu care se confruntă românii din Ucraina, revista „Glasul Bucovinei” poate fi considerată un îndreptar cultural în viața Cernăuților. În contextul păstrării identității românești, difuzarea și receptarea cât mai largă a revistei în Regiunea Cernăuți ar constitui, cum afirma acad. Ștefan Ștefănescu, un factor de „întărire a spiritului național”.

¹¹⁶ Revista „Glasul Bucovinei” este menționată în *Dicționarul general al literaturii române, E/K*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2005, p. 363.